

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Άρθρο 23(3)(β)(i) του Ν. 33/1964 - Μεταβατικές Διατάξεις)

(Έφεση Κατά Απόφασης Διοικητικού Δικαστηρίου Αρ. 67/2017)

12 Μαΐου, 2025

[ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΣΑΝΤΗΣ, ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, Δ/ΣΤΕΣ]

ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Εφεσείοντες,

v.

1. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
2. ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ,

Εφεσίβλητων.

Αλ. Κουντούρη (κα) με Ι. Μιχαήλ (κα), για Τάσσοσ Παπαδόπουλος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ, για τους Εφεσείοντες.

Δ. Καλλή (κα), Ανώτερη δικηγόρος της Δημοκρατίας, για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για τους Εφεσίβλητους.

Μ. Πέτρου (κα), για Πολάκης Σαρρής & Σία ΔΕΠΕ, για το Ενδιαφερόμενο Μέρος.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Δ.: Η ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από την **Καλλιγέρου, Δ.**

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΥ, Δ.: Πρωτοδίκως η εφεσείουσα είχε προσβάλει την απόφαση της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, στο εξής «ΕΠΑ», να διαπιστώσει παράβαση εκ μέρους της του άρθρου 6(1)(α), (β) και (γ) του *Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου του 2008 (Ν.13(Ι)/2008)* και ως εκ τούτου της επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους €390.000.

Στην προσφυγή υποβλήθηκαν λόγοι ακυρώσεως που αφορούσαν παράβαση του Νόμου, πλάνη περί τα πράγματα, έλλειψη δέουσας έρευνας, πλάνη περί το Νόμο (Ν.13(Ι)/2008, άρθρο 6), πλάνη ως προς τον προσδιορισμό της αγοράς, πλάνη ως προς τη μη διαπίστωση της έλλειψης ανταγωνισμού μεταξύ της εφεσείουσας και της καταγγέλλουσας εταιρείας, πλάνη σε σχέση με το συμπέρασμα της ΕΠΑ ότι η εφεσείουσα κατείχε δεσπόζουσα θέση στην αγορά, ενώ στην αγορά των υπερτιμημένων κλήσεων ήταν η καταγγέλλουσα εταιρεία που δραστηριοποιείτο σε αυτή, πλάνη της ΕΠΑ ως προς την έννοια «τηλεπικοινωνιακού προϊόντος», πλάνη και παρερμηνεία των συμφωνιών διασύνδεσης, καθώς και των προδιαγραφών των προσφορών της DIGAME, πλάνη σε σχέση με την φραγή της προπληρωμένης κάρτας «so easy» στις κλήσεις προς

υπερτιμημένους αριθμούς, ότι δηλαδή αυτή ήταν καθολική και ίσχυε για όλους τους υπερτιμημένους αριθμούς και ως εκ τούτου δεν υπήρχαν ανόμοιοι όροι σε ισοδύναμες συναλλαγές, καθώς επίσης και ότι η εν λόγω φραγή δεν αφορούσε καθορισμό τιμών ή μη θεμιτών όρων συναλλαγές, δεν περιόριζε την παραγωγή, διάθεση ή τεχνολογική ανάπτυξη και δεν επέβαλε ανόμοιους όρους σε ισοδύναμες συναλλαγές, σε αντίθεση με όσα αποφασίστηκαν από την ΕΠΑ.

Το Διοικητικό Δικαστήριο, αφού περιέγραψε τα πιο πάνω ζητήματα, κατέληξε ως ακολούθως (με τις υπογραμμίσεις να έχουν προστεθεί):

«Πρόσθετα, οι αιτητές προβάλλουν, ότι η Επιτροπή απέτυχε στη διεξαγωγή δέουσας έρευνας αναφορικά με τον καθορισμό και ανάλυση αγοράς και δεν έγινε διερεύνηση για το κατά πόσο υπήρχε σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος η καταγγέλλουσα να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη. Κατά τους αιτητές, από τα στοιχεία κίνησης που παρουσιάζονται, δεν φαίνεται ότι η καταγγέλλουσα έχει υποστεί οποιαδήποτε ζημιά. Επίσης ισχυρίζονται, ότι η Επιτροπή αυθαίρετα θεωρεί ότι είναι η ΑΤΗΚ που επέβαλε όρους στους χρεώστες της "so easy", ενώ η ΑΤΗΚ σχεδίασε ένα τηλεπικοινωνιακό προϊόν που περιλάμβανε αυτή τη φραγή που απευθύνετο σε ανήλικους των οποίων οι γονείς ήθελαν να περιορίσουν τη δυνατότητα διενέργειας υπερτιμημένων κλήσεων και η επιλογή του προϊόντος δεν ήταν της ΑΤΗΚ, αλλά του χρήστη. Πρόσθετα, η ερμηνεία που η Επιτροπή δίδει σε όρους είναι λανθασμένη και τέλος, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι προϊόν νομικής και πραγματικής πλάνης.

[...]

Σε σχέση με τους υπόλοιπους ισχυρισμούς των αιτητών, που άπτονται θεμάτων ελλιπούς διερεύνησης, οι συνήγοροι προβάλλουν ότι πρόκειται για ισχυρισμούς που τέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, εξετάστηκαν με επάρκεια και με εύλογα και δεόντως αιτιολογημένα συμπεράσματα, έτσι ώστε το Δικαστήριο ελέγχοντας τη νομιμότητα της απόφασης, αφενός δεν υπεισέρχεται στην ορθότητα των συμπερασμάτων τα οποία έχουν συναχθεί εντός των ορίων της εξουσίας του οργάνου και αφετέρου πρόκειται για θέματα τεχνικής φύσεως, που σύμφωνα με τη νομολογία είναι γενικά ανέλεγκτα.

[...]

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς που άπτονται της δέουσας έρευνας και συναφών θεμάτων, παρατηρώ ότι όπως προκύπτει από τα τηρηθέντα πρακτικά της Επιτροπής, οι πιο πάνω προβαλλόμενοι ισχυρισμοί των αιτητών εξετάστηκαν από την Επιτροπή, η οποία παρέθεσε κατά τρόπο αναλυτικό τους λόγους της απόρριψής τους, έτσι ώστε να μην χωρεί επέμβαση του αναθεωρητικού Δικαστηρίου, το οποίο κατά πάγια νομολογία, δεν υπεισέρχεται για σκοπούς ελέγχου της νομιμότητας μιας απόφασης σε λεπτομέρειες που αφορούν τεχνικής φύσεως θέματα (βλ. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου v. Digicom Ltd (2011) 3 Α.Α.Δ. 9). Στην εξεταζόμενη περίπτωση, προκύπτει από το σύνολο των ενώπιον μου στοιχείων, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε μετά από ενδελεχή έρευνα και είναι επαρκώς αιτιολογημένη».

Διαπιστώνεται πως το Δικαστήριο κατέληξε ότι έγινε η δέουσα εκ μέρους της Επιτροπής έρευνα και ότι η απόφαση ήταν αιτιολογημένη και ότι η αιτιολογία της απόφασης της Επιτροπής, δεν ελέγχεται λόγω του ότι αποτελεί τεχνική κρίση, η οποία είναι ανέλεγκτη από το Δικαστήριο.

Η εφεσείουσα καταχώρισε έφεση.

Με τον μοναδικό λόγο έφεσης προβάλλεται πως το Διοικητικό Δικαστήριο εσφαλμένα απέρριψε τους λόγους ακυρότητας ως τεχνικά θέματα με τα οποία ασχολήθηκε η ΕΠΑ. Αντίθετα υποστηρίζουν ότι υπήρξε έλλειψη δέουσας έρευνας και απόδειξης απαιτούμενων στοιχείων, έλλειψη αιτιολογίας, πλάνη περί το νόμο και τα πράγματα και η απόφαση ήταν «ετσιθελική».

Η κυρία Καλλή εκ μέρους της εφεσίβλητης επικαλέστηκε κατά την ακρόαση ενώπιον του εφετείου την απόφαση του **ΔΕΕ C-386/10, Χαλκόρ ΑΕ Επεξεργασία Μετάλλων ν. Επιτροπής**, σκέψη 64, για να υποστηρίξει ότι οι εφεσίβλητοι επανέλαβαν ενώπιόν μας, αλλά και ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου, τους ίδιους ισχυρισμούς που υπέβαλαν και υποστήριξαν στην ΕΠΑ, καλώντας το Διοικητικό Δικαστήριο να εξετάσει εκ νέου αυτούς, ωσάν να είχε δικαιοδοσία ελέγχου ουσίας, ενώ κατά την δική της άποψη δεν προβλήθηκαν παραδεκτοί λόγοι ακυρώσεως.

Ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού προβάλλονται από τους καταγγέλλοντες επιχειρήματα προς υποστήριξη των λαθών που προκύπτουν από την Έκθεση Αιτιάσεων της Υπηρεσίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Σε αυτή την επιχειρηματολογία δύνανται οι διάδικοι να θέσουν τις απόψεις τους για την ουσία των ζητημάτων (λ.χ. πως πρέπει να προσδιοριστεί η Αγορά, με ποια μεθοδολογία θα πρέπει να προσεγγιστεί το ζήτημα της δεσπόζουσας θέσης στην Αγορά, κ.λ.π.) για σκοπούς αμφισβήτησης της ορθότητας των εκ πρώτης όψεως συμπερασμάτων που προκύπτουν από την Έκθεση Αιτιάσεων.

Ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου δύνανται να υποστηριχθεί, ενόψει της Αναθεωρητικής Δικαιοδοσίας του, είτε η παράβαση νομοθετικής ή/και Κανονιστικής διάταξης (παράβαση Νόμου), είτε η ύπαρξη πλάνης περί τα πράγματα ή το Νόμο, είτε το ανατιολόγητο της απόφασης ή /και κατάχρηση ή υπέρβαση εξουσίας, όπως και άλλοι λόγοι ακυρότητας που αποσκοπούν στον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης.

Εν προκειμένω διαπιστώνουμε πως ενώπιον του Δικαστηρίου τέθηκαν λόγοι ακυρώσεως περί του ανατιολόγητου του προσδιορισμού της σχετικής αγοράς και/ή των σφαλμάτων της Επιτροπής κατά τον προσδιορισμό της, όπως επίσης η πλάνη σε σχέση με την πλήρωση των κριτηρίων της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης στην αγορά από τον καταγγελλόμενο, καθώς και η παράλειψη απόδειξη ζημίας εκ μέρους του καταγγέλλοντος και ως εκ τούτου έλλειψης εννόμου συμφέροντός του, ζητήματα που εντάσσονται σε λόγους ακυρώσεως περί έλλειψης δέουσας έρευνας και πλάνης περί το νόμο και τα πράγματα. Η σχετική επιχειρηματολογία είχε έκταση οκτώ σελίδων στην Γραπτή Αγόρευση των αιτητών στην πρωτόδικη διαδικασία.

Διαφωνούμε πως οι εφεσείοντες επανέλαβαν στο Δικαστήριο όσα εξέθεσαν στην Επιτροπή. Επικαλέστηκαν λόγους ακυρώσεως που άπτονταν της αιτιολογίας της απόφασης της ΕΠΑ και της έλλειψης δέουσας έρευνας, αλλά και πλάνης, οι οποίοι αναπόφευκτα αφορούσαν τους ισχυρισμούς τους που έθεσαν ενώπιον της ΕΠΑ, οι οποίοι απορρίφθηκαν.

Παραθέτουμε το σχετικό κείμενο της σκέψης 64 της απόφασης του ΔΕΕ **C-386/10, Χαλκόρ ΑΕ Επεξεργασία Μετάλλων**, την οποία επικαλέστηκε, όπως προείπαμε, η κα Καλλή εκ μέρους των εφεσιβλήτων (οι υπογραμμίσεις έχουν προστεθεί):

«64. Παρά ταύτα, τονίζεται ότι η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί με αυτεπάγγελτο έλεγχο και υπενθυμίζεται ότι η διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης διεξάγεται κατ' αντιμωλία. Με την εξαίρεση των λόγων δημοσίας τάξεως που ο δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως, όπως είναι η απουσία αιτιολογίας της επίδικης αποφάσεως, απόκειται στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής και να προσκομίσει τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών.

Μελετώντας την απόφαση **C-386/10** (ανωτέρω) διαπιστώνεται πως το ΔΕΕ αναγνωρίζει την ευθύνη της Επιτροπής και του Δικαστηρίου να προβεί σε έλεγχο, ως ακολούθως (σκ. 65 και 82), (οι υπογραμμίσεις έχουν προστεθεί):

«65. Η κατά τα ανωτέρω δικονομικής φύσεως απαίτηση δεν προσκρούει στον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο, όσον αφορά τις παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού, απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει τις παραβάσεις που διαπιστώνει και να προσκομίσει τα στοιχεία που μπορούν να αποδείξουν, επαρκώς κατά νόμον, την ύπαρξη των περιστατικών που στοιχειοθετούν την παράβαση. Αυτό που ουσιαστικά ζητείται από τον προσφεύγοντα στο πλαίσιο δικαστικής προσφυγής είναι να προσδιορίσει τα αμφισβητούμενα στοιχεία της επίδικης αποφάσεως, να διατυπώσει τις σχετικές αιτιάσεις και να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία μπορεί να συνίστανται σε σοβαρές ενδείξεις, πρόσφορες να αποδείξουν το βάσιμο των αιτιάσεων.

[...]

82. Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας είναι αβάσιμες. Παρά το γεγονός ότι το Γενικό Δικαστήριο επανειλημμένως, ειδικότερα με τις σκέψεις 62, 63 ή 143 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, παρέπεμψε στο «σημαντικό περιθώριο εκτιμήσεως» ή στο «ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως» της Επιτροπής, οι αναφορές αυτές δεν εμπόδισαν το Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον πλήρη και ολοκληρωμένο έλεγχο των νομικών και πραγματικών ζητημάτων που οφείλει να διενεργεί».

Στην υπόθεση του **ΔΕΕ C-12/03 P, Tetra Laval BV, ημερομηνίας 15.02.2005**, στην οποία γίνεται αναφορά στην ανωτέρω απόφαση του ΔΕΕ, το ΔΕΕ αποφάσισε τα ακόλουθα σε σχέση με το καθήκον του κοινοτικού δικαστή, στις σκέψεις 39-40, (οι υπογραμμίσεις έχουν προστεθεί):

«39. Ναι μεν το Δικαστήριο αναγνωρίζει στην Επιτροπή περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ζητήματα, πλην όμως τούτο δεν συνεπάγεται ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν πρέπει να ελέγχει την από την Επιτροπή ερμηνεία στοιχείων οικονομικής φύσεως. Συγκεκριμένα, ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να εξακριβώσει όχι μόνο την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων έγινε επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά οφείλει και να ελέγξει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να αξιολογηθεί μια περίπλοκη κατάσταση και αν μπορούν να στηρίζουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει αυτών. Ο έλεγχος αυτός είναι ακόμη περισσότερο αναγκαίος όταν πρόκειται για ανάλυση των προοπτικών εξέλιξεως μιας αγοράς, ανάλυση την οποία απαιτεί η εξέταση ενός σχεδίου συγκεντρώσεως εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων.

40. Κατά συνέπεια, ορθώς το Πρωτοδικείο, παραπέμποντας ειδικά στην προαναφερθείσα απόφαση **Kali & Salz**, σημείωσε στη σκέψη 155 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι η ανάλυση στην οποία η Επιτροπή προβαίνει σχετικά με μια συγκέντρωση εταιριών ετερογενών δραστηριοτήτων διέπεται από απαιτήσεις ανάλογες με εκείνες τις οποίες ορίζει η νομολογία όσον αφορά τη δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως και

προϋποθέτει προσεκτική εξέταση των περιστάσεων που αποδεικνύονται κρίσιμες για να εκτιμηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια συγκέντρωση θα έχει για τον ανταγωνισμό στην αγορά αναφοράς.»

Σε μεταγενέστερη απόφαση το ΔΕΕ στην **C-89/11 E.ON Energie AG v. European Commission**, ημερ. 22.11.12, αποφάσισε τα ακόλουθα, σε σχέση με τις υποχρεώσεις της Επιτροπής και την δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων (ο τονισμός έχει προστεθεί):

«Εκτίμηση του Δικαστηρίου

71. Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 48 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, σε περίπτωση που ερίζεται η ύπαρξη παραβάσεως, εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδεικνύει τις παραβάσεις τις οποίες διαπιστώνει και να προσκομίζει στοιχεία που να θεμελιώνουν, επαρκώς κατά νόμο, τη συνδρομή των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν την παράβαση (αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P. *Baustahlgewebe κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 58, και της 6ης Ιανουαρίου 2004, C-2/01 P και C-3/01 P, *BAI και Επιτροπή κατά Bayer*, Συλλογή 2004, σ. I-23, σκέψη 62).

72. Επιπλέον, τυχόν αμφιβολία του δικαστή είναι υπέρ της επιχειρήσεως στην οποία απευθύνεται η απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1978, 27/76, *United Brands και United Brands Continental κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1978, σ. 75, σκέψη 265). Πράγματι, το τεκμήριο της αθωότητας αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία πλέον διακηρύσσεται στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

73. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας εφαρμόζεται επί των διαδικασιών των σχετικών με παραβάσεις των ισχυόντων επί επιχειρήσεων κανόνων ανταγωνισμού που μπορούν να οδηγήσουν στην επιβολή προστίμων ή περιοδικών χρηματικών ποινών (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 1999, C-199/92 P. *Huls κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. I-4287, σκέψεις 149 και 150, καθώς και *Montecatini κατά Επιτροπής*, ανωτέρω, σκέψεις 175 και 176).

74. Ασφαλώς, όταν η Επιτροπή διαπιστώνει παράβαση των κανόνων ανταγωνισμού στηριζόμενη στην υπόθεση ότι τα αποδειχθέντα γεγονότα δεν μπορούν να εξηγηθούν διαφορετικά παρά μόνον σε συνάρτηση με την ύπαρξη αντίθετης προς τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς, ο δικαστής της Ένωσης θα ακυρώσει την επίμαχη απόφαση εφόσον οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις προβάλλουν επιχειρηματολογία που φωτίζει διαφορετικά τα αποδειχθέντα από την Επιτροπή γεγονότα και επιτρέπει έτσι να αντικατασταθεί η εξήγηση που υποστηρίζει η Επιτροπή προκειμένου να διαπιστώσει παράβαση με άλλη εύλογη εξήγηση των περιστατικών. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή απέδειξε την ύπαρξη παραβάσεως του δικαίου του ανταγωνισμού (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 28ης Μαρτίου 1984, 29/83 και 30/83. *Compagnie royale asturienne des mines και Rheinzink κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1984, σ. 1679, σκέψη 16, καθώς και της 31ης Μαρτίου 1993, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 και C-125 85 έως C-129/85, *Ahlstrom Osakeyhtio κ.λ.π. κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1993, σ. I-1307, σκέψεις 126 και 127).»

Τα ίδια προκύπτουν και στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου στην **απόφαση T-201/04, Microsoft Corp κατά Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ημερομηνίας 17/9/2007, σκ. 87-89 και 482**, ως ακολούθως, (οι υπογραμμίσεις προστέθηκαν):

«87 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, και μεν ο κοινοτικός δικαστής ελέγχει εν γένει πλήρως κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, πλην όμως ο έλεγχος τον οποίο ασκεί επί των πολύπλοκων οικονομικών εκτιμήσεων της Επιτροπής πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση της τηρήσεως των κανόνων διαδικασίας και αιτιολογίας, καθώς και στη διαπίστωση του υποστατού των πραγματικών περιστατικών και της απουσίας πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Μαρτίου 2000, T-65/96, Kish Glass κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1885, σκέψη 64, κυρωθείσα κατ' αναίρεση με τη διάταξη του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-241/00 P, Kish Glass κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-7759· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, όσον αφορά το άρθρο 81 ΕΚ, αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1985, 42/84, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2545, σκέψη 34, και της 17ης Νοεμβρίου 1987, 142/84 και 156/84, BAT και Reynolds κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4487, σκέψη 62).

88 Ομοίως, στο μέτρο που η απόφαση της Επιτροπής είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων τεχνικών εκτιμήσεων, οι εκτιμήσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο περιορισμένου δικαστικού ελέγχου, που συνεπάγεται ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να υποκαταστήσει με την εκ μέρους του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εκείνη της Επιτροπής [βλ., όσον αφορά απόφαση ληφθείσα κατόπιν πολύπλοκων εκτιμήσεων στον ιατροφαρμακευτικό κλάδο, διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Απριλίου 2001, C-459/00 P(R), Επιτροπή κατά Trenker, Συλλογή 2001, σ. I-2823, σκέψεις 82 και 83· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-120/97, Urjohm, Συλλογή 1999, σ. I-223, σκέψη 34 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουλίου 2002, T-179/00,

---

A. Menarini κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2879, σκέψεις 44 και 45, και της 11ης Σεπτεμβρίου 2002, T-13/99, Pfizer Animal Health κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-3305, σκέψη 323].

89 Ωστόσο, ναι μεν ο κοινοτικός δικαστής αναγνωρίζει στην Επιτροπή περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ή τεχνικά ζητήματα, πλην όμως τούτο δεν συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να ελέγχει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία στοιχείων τέτοιας φύσεως. Συγκεκριμένα, ο κοινοτικός δικαστής δεν οφείλει να εξακριβώσει μόνο την ακρίβεια των προβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και να ελέγξει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας περίπλοκης καταστάσεως και αν μπορούν να στηρίζουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει των δεδομένων αυτών (βλ., υπό την έννοια αυτή, όσον αφορά τον έλεγχο των πράξεων συγκεντρώσεως, απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39).

[...]

482 Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι ο ορισμός της αγοράς προϊόντος, στο μέτρο που συνεπάγεται πολύπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις εκ μέρους της Επιτροπής, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμένου μόνον ελέγχου από τον κοινοτικό δικαστή (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουνίου 2002, T-342/99, Airtours κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2585, σκέψη 26). Ωστόσο, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να παραλείψει τον έλεγχο της εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνείας δεδομένων οικονομικής φύσεως. Συναφώς, σε αυτόν απόκειται να εξακριβώσει αν η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της σε ακριβή, αξιόπιστα και συγκλίνοντα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία απαρτίζουν το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας περίπλοκης καταστάσεως και είναι ικανά να αποδείξουν τα συμπεράσματα που αντλούνται από αυτά (βλ, υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα στη σκέψη 89 απόφαση Επιτροπή κατά Tetra Laval, σκέψη 39).»

Από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του Γενικού Δικαστηρίου, προκύπτει πως παρά το ευρύ περιθώριο εκτίμησης της Επιτροπής σε τεχνικά ζητήματα, όταν αυτή η εκτίμηση αμφισβητηθεί ως ανατιολόγητη ή αποτέλεσμα έλλειψης δέουσας έρευνας και πλάνης περί τα πράγματα ή το νόμο, το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τους λόγους ακυρώσεως, αλλά κυρίως να αιτιολογήσει την απόφαση του σε σχέση με την απόρριψη ή αποδοχή τους.

Έχοντας υπόψιν όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, καταλήγουμε πως ο λόγος έφεσης γίνεται δεκτός. Ενώ το Δικαστήριο αναφέρει πως εξέτασε τους λόγους ακυρώσεως, κατέληξε πως τους απορρίπτει, επειδή ήδη τα ζητήματα αυτά αποτέλεσαν ζητήματα που τέθηκαν ενώπιον της ΕΠΑ, η οποία (όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο) τα εξέτασε και τα απέρριψε και ως εκ τούτου δεν χωρούσε εκ μέρους του Δικαστηρίου έλεγχος τεχνικών ζητημάτων.

Είναι φανερό πως η επιχειρηματολογία που αναπτύχθηκε στις γραπτές αγορεύσεις των καθ' ων η αίτηση και ενδιαφερόμενου μέρους στην προσφυγή, περί του ανέλεγκτου των τεχνικών κρίσεων, η οποία έγινε δεκτή, οδήγησε το Δικαστήριο στην μη εξέταση των λόγων ακυρώσεως ως εχόντων σχέση με ανέλεγκτες «τεχνικές κρίσεις», συμπέρασμα που οδήγησε στην μη εξέταση λόγων ακυρώσεως.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η έφεση επιτυγχάνει και η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται, όπως και τα έξοδα πρωτοδίκως.

Η προσφυγή παραπέμπεται στο Διοικητικό Δικαστήριο προς εκδίκαση εκ νέου των συγκεκριμένων λόγων ακυρώσεως. Επιδικάζονται €3.000 έξοδα υπέρ των εφεσειόντων και κατά των εφεσιβλήτων, πλέον Φ.Π.Α., αν υπάρχει.